

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 19/1991-92 med anledning av
landskapsstyrelsens framställning till
landstinget med förslag till landskapslag
om ändring av kommunallagen för
landskapet Åland.

Landstinget har den 4 mars 1992 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet, som hört t.f. lagberedningschefen Lars Karlsson, får härmed anföra följande.

I framställningen föreslås att till kommunallagen fogas en ny 5a §, enligt vilken kommunfullmäktige åläggs att anta en tjänstestadga. I förslagets 54 § anges vilka bestämmelser en tjänstestadga åtminstone skall innehålla. Skyldigheten att anta tjänstestadga gäller analogt även kommunalförbunden.

I landstinget behandlas för närvarande republikens presidents framställning nr 2/1991-92 med anledning av den konvention nr 158 om uppsägning av anställningsavtal på arbetsgivarens initiativ som antagits vid internationella arbetskonferensen. Vid behandlingen av presidentens framställning konstaterade utskottet i sitt betänkande nr 16/1991-92 att tjänstestadgan inte enligt gällande kommunallag är en obligatorisk stadga i de åländska kommunerna och kommunalförbunden. Där tjänstestadga finns kan i denna intas bestämmelser om bl.a. anställande av tjänsteman och tjänstemans avgång. Utskottet konstaterade samtidigt att bestämmelser om uppsägningstid och grunderna för uppsägning intagits endast i sådana tjänstekollektivavtal som är ingångna inom undervisningssektorn.

På grund av detta fann utskottet att uppsägningsskyddet för tjänstemännen inom den kommunala sektorn på Åland inte är reglerat på ett sådant sätt att landstinget bör ge det i nämnda presidentframställning begärda samtycket. Utskottet förutsatte därför att landskapsstyrelsen i brådskande ordning rättar till de befunna bristerna, antingen genom att föreslå en ändring av kommunallagen eller genom att uppmana parterna på den kommunala arbetsmarknaden att komplettera de kommunala tjänstekollektivavtalen i berört avseende.

Utskottet noterar att landskapsstyrelsen utrett de båda av lagutskottet tidigare anvisade möjligheterna. Av framställningen framgår att uppsägningsgrunder och -tider inte kommer att regleras i de kommunala tjänstekollektivavtalen. Landskapsstyrelsen föreslår därför att tjänstestadgan blir obligatorisk i alla kommuner och kommunalförbund. Förslaget motsvarar i sak vad utskottet tidigare framfört, varför utskottet tillstyrker att det antas med vissa ändringar av teknisk karaktär. Enligt utskottets åsikt är det inte nödvändigt att hänföra bestämmelsen om tjänstestadga till en särskild paragraf utan en ändring av nuvarande 5 § 2 mom. bör anses tillräcklig.

Utskottet konstaterar samtidigt att ett antagande av lagförslaget skapar förutsättningar för landstinget att i annat sammanhang lämna det i republikens presidents framställning nr 2/1991-92 begärda samtycket (se Lu bet.nr 16a/1991-92). Detta innebär att tjänstestadgorna inom den kommunala sektorn skall uppfylla minst de krav på uppsägningsskydd som ILO-konventionen nr 158 uppställer. På grund av den teknik som också annars används för att transformera internationella avtal till gällande rätt anser utskottet ändå att hänvisningen i andra meningen i förslagets 5a § kan utgå.

För att bereda de kommuner och kommunalförbund som ännu inte har tjänstestadgor tid

att uppgöra och anta sådana, föreslår utskottet att lagändringen träder i kraft 1.9.1992.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget antar det i framställningen ingående lagförslaget med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g om ändring av kommunallagen för landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut
ändras 5 § 2 mom. och 54 § 1 mom. kommunallagen den 19 februari 1980 för landskapet Åland som följer:

5 § Instruktioner m. m.

För fastställande av de rättigheter och skyldigheter som tillkommer kommunens tjänstemän skall antas tjänstestadga.

5a §

(Uteslutning).

54 § Tjänstemans ställning

Angående regleringen av villkoren i tjänstemans anställningsförhållande finns bestämmelser i landskapslagen om tjänstekollektivavtal (22/78). I tjänstestadga som avses i 5 § 2 mom. skall finnas bestämmelser åtminstone om anställande av tjänsteman, tjänstemans avgång, sättet för avgörande av tjänstemans yrkande på erläggande av löneförmån eller annan ersättning, jäv samt om disciplinär bestraffning. För tjänsteman som anställts enligt särskilt avtal gäller de villkor som härvid överenskommits.

_____

Denna lag träder i kraft den 1 september 1992.

Mariehamn den 5 mars 1992

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, viceordföranden Sundback samt ledamöterna Isaksson, Christer Jansson och Gunnar Jansson.